

RAPPORT

**NATURENS  
RIGE**

# Affaldshåndterings- plan

■ 2022-2034



## Indholdsfortegnelse

Indledning .....	5
Planens formål.....	5
Rammer for affaldsplanen .....	5
EU's affaldsrammedirektiv .....	5
National plan for forebyggelse og håndtering af affald .....	6
Affaldsbekendtgørelsen .....	6
Affaldshierarkiet .....	7
Kommunens strategi – Lokale rammer for affaldsplanen .....	7
Affaldsregulativer .....	8
Del 1 Kortlægning og planlægning.....	9
Kommunale ordninger – Affaldsindsamling og behandling .....	9
Kommunale indsamlings- og anvisningsordninger, genbrugspladser .....	9
Henteordninger for husholdningsaffald .....	9
Mad- og restaffald .....	9
Ny henteordning for genanvendeligt affald .....	9
Genbrugspladser .....	10
Behovet for fremtidige indsamlingsordninger .....	10
Behandlingsanlæg: Deponi, forbrændingsanlæg og sortering.....	10
Sorterings- og behandlingsanlæg .....	10
Deponi .....	11
Forbrænding .....	12
Affaldsmængder .....	13
Prognose for fremtidige affaldsmængder .....	13
Fremtidig håndtering af affald.....	15
Producentansvar.....	15
Reel genanvendelse.....	15
Ændret selskabsstruktur og opgavefordeling.....	16
Liberalisering af affaldsenergisektoren .....	16
Status på affaldsplan 2015 .....	16
Indsamling af organiskaffald.....	16
Indsamling af emballageplast.....	16
Optimering af sortering i etageboliger .....	16
Optimering af sortering i kommunale institutioner .....	16

Håndtering af bygge- og anlægsaffald.....	16
Samarbejde mellem kommunen, virksomheder og borgere om bedre udnyttelse af ressourcerne lokalt .....	17
Optimering af service og tilgængeligheden for borgere og erhverv til kommunens affaldsordninger ..	17
Del 2 Målsætning.....	17
Målsætning.....	18
Kommunens målsætninger .....	18
Indsatsområde 1: Mere og bedre genanvendelse.....	18
Ny henteordning.....	18
Strategi for reel genanvendelse .....	19
Affaldshåndteringsplan 2028 .....	20
Samlet udbud for indsamling af affald .....	20
Indsatsområde 2 – Erhvervsaffald og Byggeaffald.....	20
Erhvervsaffald.....	21
Bygge- og anlægsaffald.....	21
Adgang til genbrugspladserne for erhverv .....	22
Indsatsområde 3 – Husholdningsaffald uden for hjemmet .....	23
Øget sortering i det offentlig rum .....	24
Øget sortering ved større arrangementer.....	24
Affaldssortering i kommunen som virksomhed .....	25
Grønne og bæredygtige indkøb.....	25
Indsatsområde 4 – Kommunikation og formidling.....	26
Affaldsskole .....	26
Årshjul for kommunikation.....	27
Indsatsområde 5 – Genbrugspladserne ind i fremtiden .....	28
Strategi for indretning af genbrugsområde på alle pladser .....	28
Udformning af genbrugspladserne.....	28
Service på genbrugspladserne.....	29
Udlevering af kompost .....	29
Strategi for genbrugsbyggematerialer .....	30
Vurdering af om planen er i overensstemmelse med affaldshierarkiet.....	30
Sådan arbejder vi med affaldsplanen.....	31
Beskrivelse af AFLD-samarbejdet og implementeringsarbejdet af initiativerne beskrevet i affaldsplanen	31
Økonomi.....	31
Affaldsplanens økonomiske konsekvenser .....	31

Bilag 1: Affald produceret i Ringkøbing-Skjern Kommune i tons for 2021, fordelt på affaldsfraktion og behandlingstype. .... 33

## Indledning

### Planens formål

Ifølge Affaldsbekendtgørelsen skal kommunerne i Danmark udarbejde og vedtage en kommunal affaldshåndteringsplan, herefter kaldet affaldsplan, som skal dække de næste 12 år. Mindst hvert 6. år skal planen revideres. Affaldsplanen gør status på den nuværende håndtering af affald i kommunen, samt sætter mål og fremlægger en plan for den fremtidige affaldshåndtering i kommunen. Derfor består planen af to dele. Del 1 beskriver **kortlægning og planlægning**, mens del 2 beskriver **målsætninger og indsatsområder**.

Affaldsplanen er et styrings- og planlægningsværktøj, som skal understøtte, at Ringkøbing-Skjern Kommune når de fastsatte mål og krav for affaldsområdet.

I del 1 findes en beskrivelse af nuværende og kommende affaldsindsamlingsordninger i kommunen, samt en kortlægning af affaldsmængderne produceret i kommunen. Heri er der også en beskrivelse af de affaldsanlæg, kommunen benytter, samt prognoser over forventede affaldsmængder i fremtiden og planlægningen af kommunens kapacitets behov.

I del 2 findes de målsætninger, Ringkøbing-Skjern Kommune har sat frem mod år 2034 for at mindske forekomsten af affald og håndtere det affald, kommunens borgere og erhvervsliv producerer, på bedst mulig måde. Målsætningsdelen beskriver endvidere de indsatsområder, der skal hjælpe Ringkøbing-Skjern Kommune til at nå målsætningerne frem mod år 2034. Planens økonomiske konsekvenser vil også blive belyst her.

Der er udvalgt fem overordnede indsatsområder. Hvert indsatsområde sætter gennem initiativer fokus på udvalgte affaldsfraktioner, særlige målgrupper eller strategiske emner. Hvert initiativ består af en eller flere handlinger.

Indsatsområderne:

- Indsatsområde 1: Mere og bedre genanvendelse
- Indsatsområde 2: Byggeri og erhvervsaffald
- Indsatsområde 3: Kommunikation og formidling
- Indsatsområde 4: Husholdningsaffald uden for hjemmet
- Indsatsområde 5: Genbrugspladserne ind i fremtiden

Initiativerne og de dertilhørende handlinger vil blive, med udgangspunkt i Ringkøbing-Skjern Kommunes plan- og udviklingsstrategi, gennemført i samarbejde med relevante aktører og interessenter, så der i fællesskab findes de bedste lokale løsninger.

## Rammer for affaldsplanen

### EU's affaldsrammedirektiv

Affaldsdirektivet, emballagedirektivet, deponeringsdirektivet, ELV-, batteri- og WEE-direktiverne er vedtaget i EU og danner rammen for, hvordan vi håndterer affald i Danmark. I juni 2018 blev der vedtaget ændringer til affaldsdirektivet i EU. Ændringerne omfatter skærpede krav til affaldsforebyggelse, højere mål for genanvendelse af husholdningsaffald og husholdningslignende affald fra erhverv, krav om kildesortering af organisk affald og tekstiler, indførelse af producentansvar for emballageaffald, samt flere krav til producentansvarsordningerne.

I affaldsdirektivet findes der mål for, hvor meget af det kommunalt indsamlede affald, medlemslandene skal genanvende. I år 2025 forventes medlemslandene at genanvende mindst 55 % af affaldet. I år 2030 er målet 60 % og i år 2035 er målet 65 %.

År	2025	2030	2035
Genanvendelsesprocent	55 %	60 %	65 %

Tabel 1: EUs genanvendelses mål

Udover højere mål er det også besluttet i 2020, at genanvendelse skal måles på en ny måde. Frem for at måle på affaldsmængder indsamlet til genanvendelse skal man i stedet begynde at måle den reelle genanvendelse af affaldet.

### National plan for forebyggelse og håndtering af affald

Folketinget vedtog 6. juli 2021 en national plan for forebyggelse og håndtering af affald for perioden fra 2020 til 2032. Planen hedder Handlingsplan for cirkulær økonomi og udstikker retningslinjer for affaldsforebyggelse og affaldshåndteringen i Danmark. Der er sat en række europæiske og nationale målsætning og visioner, som sætter retningen for omstillingen til cirkulær og klimaneutral økonomi. Regeringen og aftalepartierne bag Handlingsplan for cirkulær økonomi har følgende visioner:

- Affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild og mere genbrug. Det skal blandt andet ske ved, at Danmark får kvantitative reduktionsmål i forbindelse med fastsættelsen af sådanne mål i EU.
- Affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030.
- Udsortering af 80 % dansk plastik fra forbrændingen i 2030.

Partierne bag Handlingsplan for cirkulær økonomi er derudover enige med regeringen om, at cirkulær økonomi fremover, i endnu højere grad end i dag, skal være en bæredygtig vækstmotor for Danmarks næste grønne erhvervseventyr.

Derudover er det forligspartiernes målsætning at:

- sikre mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne
- sikre mere og bedre genanvendelse
- reducere mængden af marint affald væsentligt
- reducere mængden af madaffald i alle led af værdikæden for fødevarer
- sikre mere værdi fra fornybare råvarer
- reducere miljøbelastningen fra byggeri og nedrivning
- reducere forbruget og forbedre genbrug og genanvendelsen af plastik

### Affaldsbekendtgørelsen

I Affaldsbekendtgørelsen stilles der krav til husstandsindsamling af 10 fraktioner. De 10 fraktioner er mad, papir, pap, metal, glas, plast, tekstil, mad- og drikkekartoner, restaffald og farligt affald. Indsamlingen af affaldet skal foregå husstandsært, men tage hensyn til forskellige boligtyper, herunder mulighed for kombineret indsamling, så nogle typer affald kan indsamles sammen.

Kravet gælder fra 1. juli 2021, tekstilaffald dog først fra 1. juli 2023. Ringkøbing-Skjern Kommune har søgt dispensation og fået meddelt dispensation for tidsfristen. Ordningen forventes implementeret ved udgangen af 2022.

### Affaldshierarkiet

Affaldshierarkiet er grundstenen for alt arbejde med affald og ressourcer. Affaldshierarkiet beskriver et hierarkisk system, hvor det bedste er at undgå, at affald dannes og ligeledes at mindst muligt bortskaffes, for eksempel ved deponering.



Figur 1: Affaldshierarkiet

**Affaldsforebyggelse** er i toppen af hierarkiet, fordi forbruget af naturressourcer mindskes, hvis der ikke dannes så meget affald. Affaldsforebyggelse er de foranstaltninger, der træffes, inden stoffer, materialer eller produkter bliver til affald, hvilket mindsker de negative konsekvenser for miljøet og menneskers sundhed eller indholdet af farlige stoffer i materialer og produkter.

**Forberedelse med henblik på genbrug** er en affaldsbehandling, der sikrer, at materialerne ikke tages ud af kredsløbet. Det kan være brugte flasker, der rengøres og genbruges som de er, eller brugte mursten som rengøres og indgår i et nyt byggeprojekt.

Ved **genanvendelse** forstås eksempelvis brugte flasker, der smeltes om, så glasset kan indgå i nye produkter eller brugt papir, der indgår i papirmasse for at blive til nyt papir.

**Anden nyttiggørelse** er eksempelvis forbrænding af ikke-genanvendeligt affald. Anden nyttiggørelse kan også være, når nedknust byggeaffald bruges til opfyldning under veje. Ved forbrænding erstattes andre (fossile) brændsler, men samtidig ødelægges de fleste materialer og kan derfor ikke fortsætte i kredsløbet. Hermed spildes også den energi og de råvarer, der er anvendt til fremstilling af materialerne og produkterne.

**Bortskaffelse** er når affald brændes uden energiudnyttelse eller deponeres. Deponering skal kun anvendes, når andre behandlingsformer ikke er muligt, eller hvis det er nødvendigt for at undgå spredning af farlige stoffer via genanvendelse af materialerne.

### Kommunens strategi – Lokale rammer for affaldsplanen

Ringkøbing-Skjern Kommune er Naturens Rige; her værner vi om frihed, fællesskaber og bæredygtighed. Visionen konkretiseres gennem kommunens udviklingsstrategi og de tilhørende politikker. Herved sikres, at der er en rød tråd fra den overordnede vision til kommunens konkrete aktiviteter i forhold til og sammen med borgere, virksomheder og foreninger med mere.

Udviklingsstrategien uddyber og konkretiserer den politiske vision ved at fastlægge nogle fokusområder inden for temaerne: Vækst og udvikling og Det gode liv.

Målsætning fra Natur- og Ressource politikken:

Vi vil være en kommune, der indtænker cirkulær økonomi i måden, vi håndterer affald på

### **Affaldsregulativer**

Affaldsregulativerne fremsætter Ringkøbing-Skjern Kommunes reglement for håndteringen af affald i kommunen. Kommunens affaldsregulativer beskriver henholdsvis indsamlings- og anvisningsordningerne til husholdnings- og erhvervsaffald og findes på kommunens hjemmeside.



## Del 1 Kortlægning og planlægning

I følgende kortlægning vil Ringkøbing-Skjern Kommunes nuværende og kommende affaldssystem og -indsamlingsordninger beskrives. Kortlægningen omfatter en opgørelse af affaldsmængderne, som produceres i kommunen, en kort redegørelse for den forventede udvikling, samt en oversigt og beskrivelse af de affaldsanlæg kommunen anvender. Herudover vil der i det følgende beskrives en status og evaluering af indsatsområderne præsenteret i den tidligere Affaldsplan.

### Kommunale ordninger – Affaldsindsamling og behandling

#### Kommunale indsamlings- og anvisningsordninger, genbrugspladser

Affaldsindsamling omfatter aktiviteter, der skal sikre effektiv indsamling af affald fra både borgere og erhverv. Affaldsbehandling omfatter de aktiviteter, der sker i forbindelse med efterbehandling af affaldet, som skal sikre at ressourcerne udnyttes bedst muligt. Ringkøbing-Skjern Kommune varetager affaldsindsamling fra både husholdninger og virksomheder i form af hente- og bringeordninger. Ved henteordninger indsamles affaldet ved borgeren/virksomheden. Ved bringeordninger transporterer borgeren/virksomheden selv affaldet til centrale opsamlingssteder i form af genbrugspladser. I Ringkøbing-Skjern Kommune er der etableret en henteordning for husholdningsaffald, ordningen for mad- og restaffald. Herudover er der etableret 10 genbrugspladser og en grenplads i kommunen. Affaldsordningerne reguleres gennem de kommunale regulativer for henholdsvis husholdnings- og erhvervsaffald.

#### Henteordninger for husholdningsaffald

##### Mad- og restaffald

Ordningen for mad- og restaffald er etableret som en 14-dages indsamlingsordning i beholdere. Mad- og restaffald kildesorteres i separate rum. Ordningen har eksisteret siden november 2020.

Beholderen tømmes af en specialindrettet renovationsbil, som kan adskille de to fraktioner under indsamlingen. Efterfølgende omlastes og transporteres affaldet til sortering og afsætning ved AFLD.

I 2021 blev der indsamlet 7.020 tons restaffald og 5.562 tons madaffald.

#### Ny henteordning for genanvendeligt affald

*Den fremtidige affaldsordning i Ringkøbing-Skjern Kommune*

Med afsæt i både europæiske og nationale målsætninger om husstands-nær indsamling af i alt 10 forskellige typer affald planlægger Ringkøbing-Skjern Kommune at udrulle en ny ordning for husstandsindsamling ved udgangen af 2022. Det betyder blandt andet, at der bliver etableret henteordning for genanvendelige fraktioner, samt farligt affald

Den nye henteordning betyder, at alle fremover får afhentet de genanvendelige emballagefraktioner, undtagen glas, hjemme, i stedet for at skulle på genbrugspladsen med dem. Alle får derfor tildelt en affaldsbeholder mere, så man i fremtiden skal have to beholdere. Glas indsamles husstands-nært i kuber og nedgravede affaldsbeholdere. Derudover skal alle have en miljøkasse til farligt affald, batterier, småt elektronik og elpærer. Miljøkassen vil blive afhentet hos helårsboligerne, mens den for sommerhusene skal bringes til en genbrugsplads. Den nye ordning er angivet nedenfor.



Figur 2: Grafisk repræsentation af den nye henteordning

### Forskellige løsninger til forskellige boligtyper

For etageejendomme, rækkehuse og ferielejligheder kan etablering af den nye indsamlingsordning for husholdningsaffald betyde, at grundejere og boligforeninger skal udvide eksisterende fælles affaldsløsninger i form af affaldsstationer bestående af containere eller nedgravede affaldsløsninger eller eventuelt omlægge individuelle affaldsløsninger til fælles affaldsløsninger.

Ringkøbing-Skjern Kommune vil i forbindelse med udrulningen af den nye ordning stå til rådighed for råd og vejledning for de ejendomme, der består af flere beboelsesenheder. Ringkøbing-Skjern Kommune ønsker gennem kommunikation og dialog med både grundejere, boligforeninger og lejere at finde den rette løsning, således alle føler sig godt klædt på til at komme i gang med de nye affaldsordninger.

### Genbrugspladser

I Ringkøbing-Skjern Kommune er der etableret 10 genbrugspladser og 1 grenplads, som årligt håndterer over 38.000 tons affald. Kommunens genbrugspladser er fordelt i kommunen, som illustreret i figur 2.

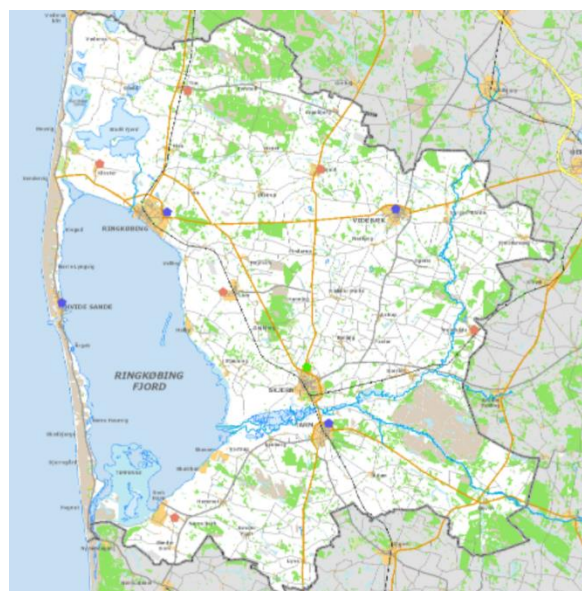
### Behovet for fremtidige indsamlingsordninger

På baggrund af den nationale affaldsplan vurderes det, at der er behov for at iværksætte indsamlingsordning for genbrugsmaterialer. Ordningen vil blive etableret som en bringeordning. Der vil i planperioden blive udarbejdet en strategi for disse genbrugsområder.

### Behandlingsanlæg: Deponi, forbrændingsanlæg og sortering

#### Sorterings- og behandlingsanlæg

Ringkøbing-Skjern Kommune er medejer af affaldsselskabet AFLD I/S. Selskabet løser en række kompetenceoverdragne opgaver for ejerkommunerne såsom omlastning af affald, kompostering af have- og parkaffald, samt sortering og afsætning af genanvendelige fraktioner og farligt affald.



Figur 3: Kort over kommunens genbrugspladser

Selskabet blev stiftet den 1. januar 2016 ved en fusion af ESØ og Østdeponi og har til formål sikre håndtering og afsætning af alt det affald, ejerkommunerne råder over. Håndteringen sker med fokus på miljø, økonomi og samarbejde og under hensyntagen til opgaver, der er undtaget ifølge vedtægterne.

Der sker sortering og behandling af affaldet på AFLD's anlæg i Fasterholt og Tarm.

AFLD er ejet af seks kommuner: Billund Kommune, Ikast-Brande Kommune, Hedensted Kommune, Herning Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune og Varde Kommune.



Figur 4: AFLD's ejerkommuner markeret med grøn på danmarkskortet

### Deponi

Alt deponeringseget affald anvises til AFLD. Det deponeringsegne affald fra kommunen puljes med det deponeringsegne affald fra de fem andre ejerkommuner i AFLD. AFLD udbyder affaldet til deponering og indgår aftale med bedst mulige byder.

I den nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald vurderer Miljøministeriet, at der er rigelig deponeringskapacitet for hele landet frem til udgangen af 2027, og forventeligt vil der også være deponeringskapacitet i Jylland herefter.

Borgere og virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune har i 2021 leveret 4.710 ton til deponering.

## Forbrænding

Ringkøbing-Skjern Kommune er medejer af affaldsenergiselskabet Energnist I/S. Energnist er et fælleskommunalt selskab ejet af 16 kommuner. Selskabet blev dannet den 1. januar 2015 ved en fusion af TAS I/S og L90.



Figur 5: Ejerkommunerne i Energnist I/S markeret med orange

Energnist har til formål at sikre ejerne en tilstrækkelig forbrændingskapacitet. Håndteringen sker med fokus på miljø og økonomi, internt som eksternt.

I 2021 leverede Ringkøbing-Skjern Kommune i alt 24.713 ton affald til forbrænding.

Tabel 2: Affaldsmængder fra ejerkommunerne i Energnist i ton

Affaldsmængder								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Ringkøbing-Skjern</b>	28.754	31.036	29.728	30.687	34.112	30.361	32.815	24.713
<b>Total fra ejerkommuner</b>	418.268	423.769	436.962	454.323	436.922	418.278	417.078	390.241

Energist ejer forbrændingsanlæg i Esbjerg og Kolding og er medejer af forbrændingsanlægget ved Holstebro. I alt leverede de 16 ejerkommuner i Energist 360.031 ton affald til forbrænding i 2021, hvoraf 194.367 ton blev energiudnyttet på affaldsenergianlægget i Esbjerg og 165.664 ton i Kolding.

Tabel 3: Mængder forbrændt på Energists affaldsenergianlæg i Esbjerg og Kolding i ton

Affaldsmængder								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Esbjerg</b>	234.652	217.252	210.399	224.894	217.230	208.517	221.501	194.367
<b>Kolding</b>	145.858	145.753	146.293	142.667	145.052	153.563	147.204	165.664
<b>I alt</b>	380.510	363.005	356.692	367.561	362.282	362.080	368.705	360.031

Den nationale plan for forebyggelse og affaldshåndtering indeholder en fremskrivning af mængderne til energiudnyttelse og en kapacitetstilpasning frem mod 2035. Når der ikke er egen kapacitet til rådighed i Energist, udnyttes overkapaciteten på andre anlæg, og ifølge planen forventes der at være tilgængelig kapacitet til rådighed. Derfor må man forvente, at der er kapacitet til rådighed på nationalt plan uafhængigt af levetid på egne anlæg.

### Affaldsmængder

Fordelingen af affald indsamlet af kommunen, sammenlignet med mængderne fra Ringkøbing-Skjern Kommunes affaldsplan fra 2015.

Tabel 4: Sammenligning mellem affaldsmængder i 2015 og 2021

Behandling	Tons 2015	Tons 2021	Procentandel 2015	Procentandel 2021
<b>Genanvendelse</b>	33.420	36.083	60%	68%
<b>Forbrænding</b>	20.668	15.207	37%	29%
<b>Deponi</b>	1.564	1.234	3%	2%
<b>Særlig behandling</b>	179	218	0%	0%
<b>Forberedelse med henblik på genbrug</b>	0	8	0%	0%

Der er opnået en forbedring af genanvendelsesprocenten på 8% point i løbet af den seneste planperiode.

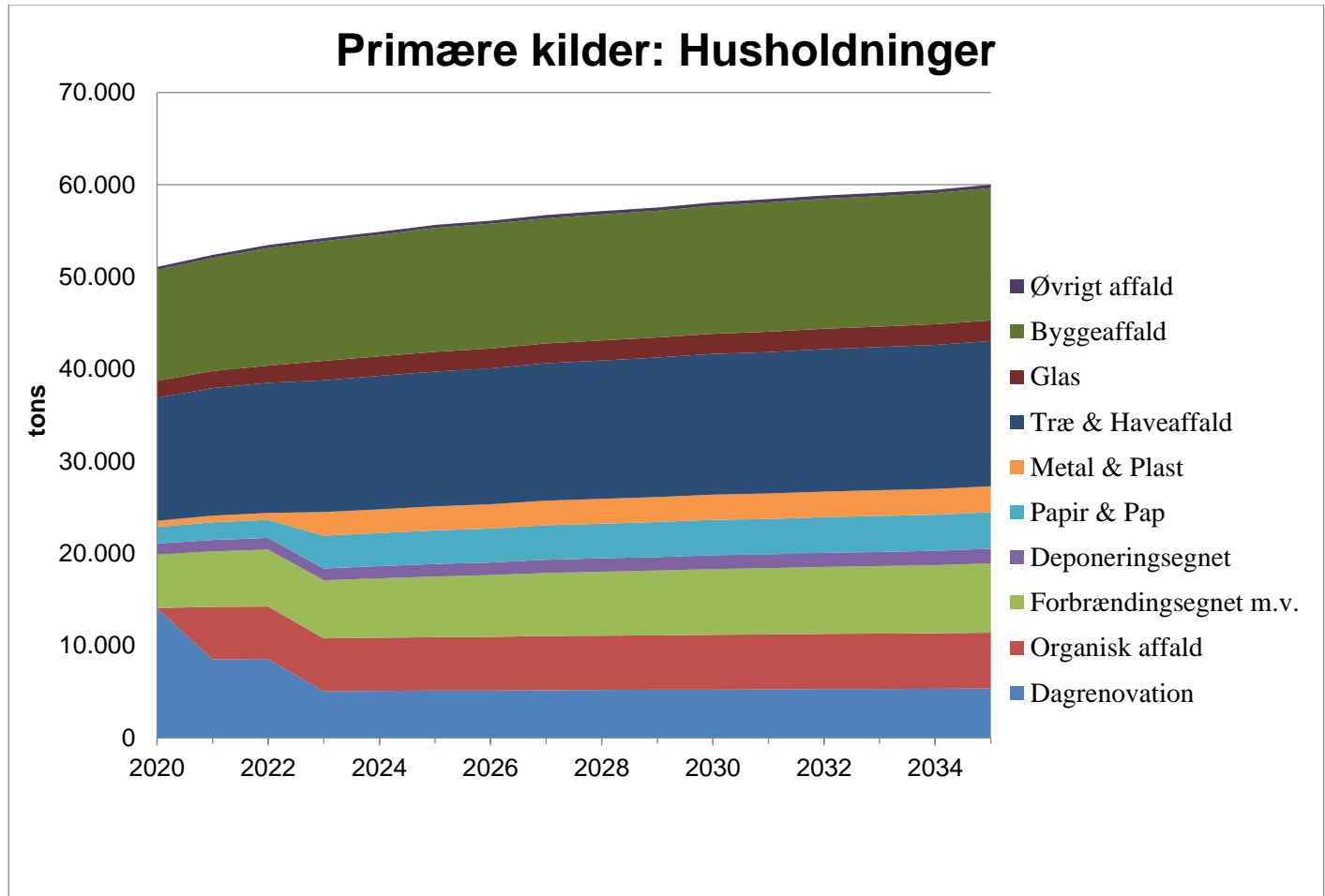
De totale mængder affald produceret i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2021, fordelt på fraktion og behandling, er angivet i Bilag 1

### Prognose for fremtidige affaldsmængder

For at planlægge fremtidens affaldshåndtering bedst muligt, fremsættes der her en prognose for de forventede affaldsmængder i Ringkøbing-Skjern Kommune frem mod 2035. Her er Frida-modellen anvendt til at beregne den fremtidige udvikling i affaldsmængderne.

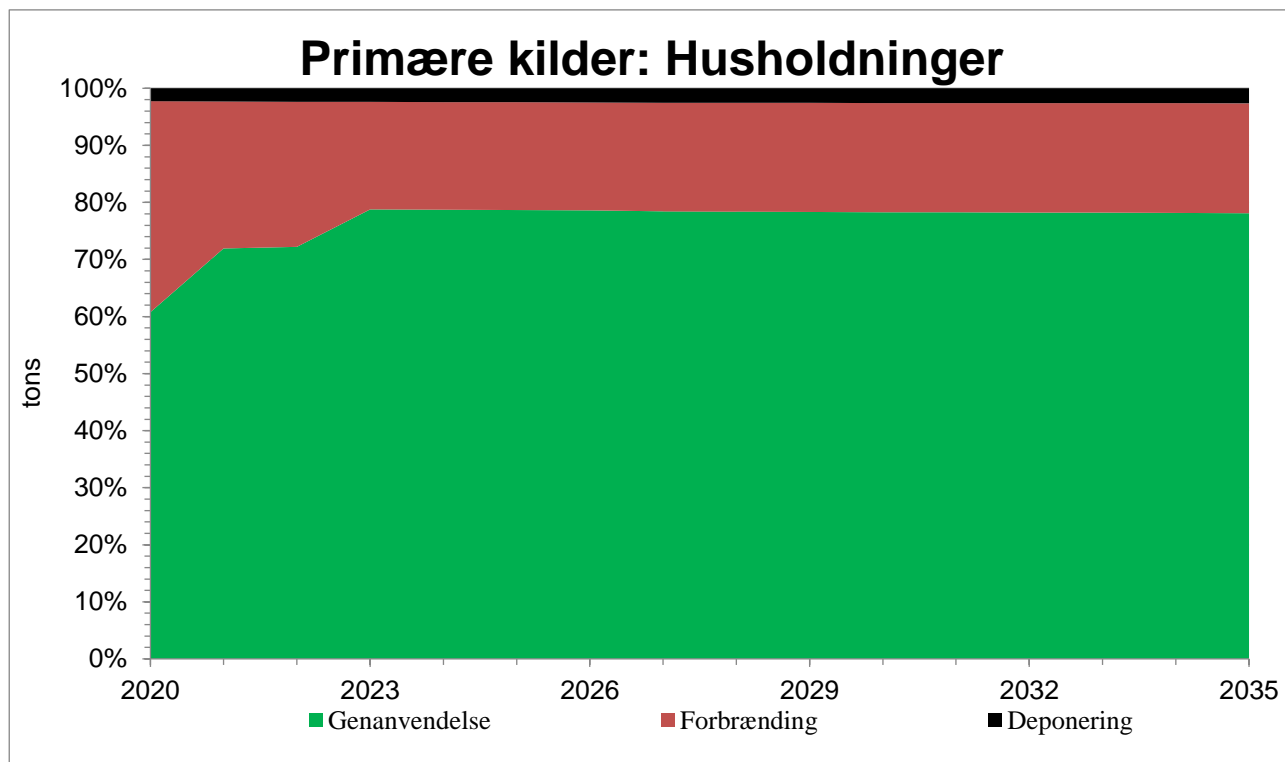
Udgangspunktet for Frida-modellen er, at affaldsproduktionen afhænger af økonomiske og samfundsmæssige aktiviteter, og at forskellige aktiviteter producerer forskellige typer og mængder af affald. Prognosen tager højde for den forventede udvikling i antal husstande i kommunen, den

økonomiske udvikling i Danmark og sammenhængen mellem samfundsmæssige aktiviteter og affaldsmængderne.



Figur 6: Prognose for husholdningsaffald i Ringkøbing-Skjern Kommune

Prognosen viser en stigning fra omkring 52.000 tons affald til omkring 60.000 tons affald i 2035. Reduktionen i mængden af dagrenovation skyldes den forventede bedre sortering via husstandsordningen.



Figur 7: Prognose for genanvendelsesprocent

På baggrund af prognosen for fremtidige affaldsmængder forventes det, at genanvendelsesprocenten vil stige til omkring 78% i den kommende planperiode.

### Fremtidig håndtering af affald

Lovarbejdet med implementeringen af den nationale affaldsplan er stadig pågående. Det forventes derfor, at der fortsat kommer nye love og bekendtgørelser, som får stor indflydelse på den kommunale affaldshåndtering. Blandt de ændringer, som er kendte på nuværende tidspunkt, er blandt andet producentansvar, reel genanvendelse, ændret selskabsstruktur og opgaveansvar samt liberalisering af affaldsenergisektoren.

#### Producentansvar

Producentansvar på emballage skal jævnfør EU's emballagedirektiv indføres i 2025. Det betyder, at producenterne af emballage skal finansiere og sikre indsamling og genanvendelse eller bortskaffelse af emballager. Producentansvaret er etableret for at sikre, at **forureneren betaler princippet** bliver implementeret, og at det derfor skal være den, der har størst indflydelse på forureningen fra produktet, der skal bære det finansielle ansvar for håndteringen af affaldsfasen i et produkts livscyklus. Ændringen skal give incitament til at designe emballager, der er mere cirkulære end tilfældet er i dag. Det vides endnu ikke, hvordan producentansvaret konkret bliver implementeret i Danmark, og hvordan den ændrede ansvarsfordeling kommer til at påvirke kommunernes drift.

#### Reel genanvendelse

Kommunalbestyrelsen skal jævnfør Handlingsplan for cirkulær økonomi sikre høj reel genanvendelse af affald indsamlet i kommunen. Hertil kræves der i EU's affaldsdirektiv og emballagedirektiv, at beregningen for genanvendelse ændres fra den hidtidige "indsamlet til genanvendelse" til "reelt genanvendt i sidste led".



### **Ændret selskabsstruktur og opgavefordeling**

Ifølge Handlingsplan for cirkulær økonomi skal kommunerne udbyde al affald, og de må ikke længere drive affaldsbehandlingsanlæg til behandling og sortering af genanvendeligt husholdningsaffald.

Yderligere er der indgået en bred politisk aftale om selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser. Den konkrete udmøntning i lovgivning kendes ikke på nuværende tidspunkt, og der afventes derfor afklaring herpå.

### **Liberalisering af affaldsenergisektoren**

Ifølge den politisk vedtagne handlingsplan skal de kommunale affaldsforbrændingsanlæg udskilles fra kommunerne. Det betyder, at affaldsenergianlæggene skal selskabsgøres og agere på markedsvilkår. Dette kommer ligesom de førnævnte punkter forventeligt til at påvirke den kommunale affaldshåndtering.

### **Status på affaldsplan 2015**

I affaldsplanen af 2015 blev der opstillet 7 indsatsområder.

#### **Indsamling af organiskaffald**

Det blev besluttet i planen, at der skulle etableres en ordning for indsamling af organisk affald. Dette initiativ er blevet fuldført med implementeringen af madaffaldsordningen i november 2020.

#### **Indsamling af emballageplast**

Ordningen for indsamling af emballageplast skulle udvides, således at det blev muligt at aflevere hård emballageplast på alle kommunens store genbrugspladser, samt en række miljøstationer.

Indsamlingen af hård emballageplast er blevet udvidet, og der samles nu hård plast på alle kommunens store genbrugspladser. Ved udgangen af 2022 vil alle borgere desuden kunne komme af med deres hårde emballageplast i den nye henteordning.

#### **Optimering af sortering i etageboliger**

Det skulle undersøges hvorvidt, der blev indsamlet mindre mængder genanvendelige materialer per husstand i etageboliger, sammenlignet med en-familieboliger. Der blev etableret ordninger ved forskellige etageboliger, som skulle danne grundlag for undersøgelsen, men ressourcemangler gjorde, at rapporten aldrig blev udarbejdet.

I 2022-23 bliver der på baggrund af den nationale affaldsplan etableret nye ordninger ved alle etageboliger, som skal øge udsorteringen af genanvendelige materialer.

#### **Optimering af sortering i kommunale institutioner**

Det blev besluttet, at alle kommunens institutioner skulle sortere affald, så de kunne bidrage til en bedre ressourceudnyttelse.

I planperioden blev der gennemført forsøgsordninger på flere af kommunens institutioner, herunder på rådhuset. Som opfølgning på disse forsøg er det blevet foreslået, at kommunens egne institutioner og virksomheder bliver omfattet af den kommunale ordning.

#### **Håndtering af bygge- og anlægsaffald**

Der skulle udarbejdes en vejledning for hvorledes, bygge- og anlægsaffald skal håndteres, og vejledningen skulle formidles til relevante aktører.

Vejledningen er blevet udarbejdet i samarbejde med AFLD og de øvrige ejerkommuner.



### **Samarbejde mellem kommunen, virksomheder og borgere om bedre udnyttelse af ressourcerne lokalt**

Det blev besluttet, at der løbende i planperioden skulle samarbejdes med virksomheder, borgere og frivillige omkring bedre ressourceudnyttelse lokalt.

Dette er et løbende arbejde, og der er i den kommende planperiode også blevet planlagt konkrete initiativer, som skal understøtte omlægningen til en mere cirkulær økonomi.

### **Optimering af service og tilgængeligheden for borgere og erhverv til kommunens affaldsordninger**

En løbende optimering af kommunens affaldsordninger var et initiativ i den tidligere affaldsplan, som vi har valgt at bringe med videre. Det betyder, at vi fortsat har fokus på at optimere de eksisterende ordninger, således at tilgængelighed og service løbende udvikles. Der er desuden kommet et større fokus på sikkerhed, som et gennemgribende element, til gavn for borgeren, renovatøren og personalet på genbrugspladserne.

## **Del 2 Målsætning**

Regeringen beskriver i den nye Handlingsplan for cirkulær økonomi at *“Affaldskurven skal knækkes”*. Både EU og regeringen har sat en række mål og visioner for affaldsområdet i de kommende år, som vil være rammesættende for de overordnede målsætninger i de kommunale affaldsplaner. Fælles for disse er, at vi skal producere mindre affald, genbruge mere og forbrænde mindre.

I Ringkøbing-Skjern Kommune genanvender vi allerede en stor andel af det affald, som indsamles fra både husholdninger, genbrugspladser og virksomheder. I 2021 blev 68% af det indsamlede husholdningsaffald sendt til genanvendelse. De ambitiøse nationale og europæiske målsætninger betyder, at vi i Ringkøbing-Skjern Kommune skal blive endnu bedre. Vi skal mindske spild, genanvende mere og forbrænde mindre affald, end vi gør i dag.

Ringkøbing Skjern Kommune arbejder desuden med FNs verdensmål. Byrådet har i 2020 udvalgt seks af de 17 verdensmål, som vi vil have særligt fokus på de kommende år. Blandt de seks er disse fire særligt relevante i forhold til affaldsplanen:

Affaldsplanens relevante mål:



Affaldsplanen for Ringkøbing-Skjern Kommune har både fokus på at færdiggøre og forbedre nogle af de ordninger og initiativer, som allerede under den tidligere planperiode blev igangsat, men der er ligeledes en række nye indsatsområder og initiativer for den kommende planperiode 2022-2034.

## Målsætning

### Kommunens målsætninger

Ringkøbing-Skjern Kommune vil gennem de nedenstående indsatsområder arbejde for at leve op til folketingets målsætning for genanvendelse. Der vil desuden være fokus på mere og bedre genanvendelse gennem en ny henteordning, der skal arbejdes på at flytte byggeaffald til genbrug, og der skal udvikles en affaldsskole, som skal arbejde med informations- og undervisningsmateriale.

Ringkøbing-Skjern Kommune ønsker derfor at:

- Øge genbruget til 200 tons om året.
- Flytte 50 tons byggeaffald om året fra anden nyttiggørelse eller genanvendelse til genbrug.
- 70% af en skoleårgang skal have deltaget i affaldsskolens aktiviteter.
- Reducere mængden af brændbart affald med 500 tons pr. år ved at flytte det højere op i affaldshierarkiet.
- Reducere mængden af deponi med 200 tons pr. år ved at flytte det højere op i affaldshierarkiet.

## Indsatsområde 1: Mere og bedre genanvendelse

Mere og bedre genanvendelse sætter fokus på at forlænge et materiales levetid. Ikke alt genanvendelse er lige godt, og det er derfor vigtigt, at affaldet bliver behandlet så højt i affaldshierarkiet som muligt.

Gennem husstandsindsamling af en række affaldsfraktioner forventes det, at vi kan flytte affaldet højere op i affaldshierarkiet, så ressourcerne kan indgå i flere cyklusser. Cirkulær økonomi bryder med idéen om en lineær værdikæde, der starter med udvinding af ressourcer, der ender som affald. De ressourcer, som ellers ville være endt som affald, skal genanvendes i værdikæden igen eller i en helt ny værdikæde, og på den måde både spare CO<sub>2</sub> og sjældne råmaterialer.

Initiativer:

- Ny Henteordning
- Strategi for reel genanvendelse
- Affaldshåndteringsplan for 2028
- Samlet udbud for indsamling af affald

### Ny henteordning

#### Hvad

Den nye affaldsbekendtgørelse stiller krav om, at kommunerne fremover skal indsamle 10 affaldsfraktioner fra husstandene som henteordning: Mad-, papir-, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstilaffald samt drikke- og fødevarekartoner, restaffald og farligt affald. Ringkøbing-Skjern Kommune skal sikre, at de ti fraktioner, der er udpeget af et bredt flertal i folketinget, indsamles hos borgerne.

#### Hvorfor

Et bredt flertal i folketinget har besluttet disse tiltag, for at få yderligere sortering af restaffaldet, så vi får flere ressourcer til genanvendelse, og får mere ensretning på tværs af landets kommuner.

#### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
------------	---------

Implementering af ny henteordning for genanvendelige fraktioner	2022-2023
Ny ordning for farligt affald	2023
Videns-indsamling omkring de 10 fraktioner	2022
Sikre god formidling i forbindelse med de nye fraktioner	2022-2023
Støtte op om de nationale piktogrammer og benytte dem i informationen	2022-
Analyse af affaldssorteringen	2023-
Omstilling af miljøstationer	2023
CO <sub>2</sub> reduceret kørsel ved indsamling af de nye fraktioner	2022-
Udarbejde digitalt inspirationskatalog for indendørs sortering hos borgerne	2022
Servicetjek af gebyrsammensætningen på affaldsområdet	2023

## Strategi for reel genanvendelse

### Hvad

Reorganiseringen af affaldssektoren har medført et betydeligt skifte i kommunens rolle og fokus.

Fremadrettet skal der arbejdes med reel genanvendelse, og kombineret med kommunens nye rolle, med fokus på indsamling og afsætning, betyder det, at der fremover skal stilles nye krav til modtageanlæg gennem udbuddene af kommunens affald, således at der opnås en høj reel genanvendelse.

### Hvorfor

Forud for den nationale affaldsplan var det mængden af affald sendt til genanvendelse, som talte i genanvendelsen. Fremadrettet er det den reelle genanvendelse, der tæller. I dag behandles næsten alt kommunens affald af AFLD, dette skal fremadrettet udbydes, hvilket stiller større krav til kommunens genbrugsafdeling i forhold til viden og samarbejde med øvrige behandlingsanlæg.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Stille krav til aftagere af kommunens affald i forhold til reel genanvendelse	2023-
Markedsorienteret samarbejde med ALFD og øvrige modtageanlæg	2023-
Deltagelse i vidensdeling, erfaringsudveksling og kurser	2022-

## Affaldshåndteringsplan 2028

### Hvad

Der skal i 2026-2027 udarbejdes en Affaldshåndteringsplan, der skal gælde fra 1. januar 2028.

### Hvorfor

Alle kommuner skal hvert 6. år udarbejde en 12-årig plan for affaldshåndteringen i kommunen. Planen skal sætte mål og handlinger inden for affald og genanvendelse, som Ringkøbing-Skjern Kommune skal fokusere på i den kommende planperiode.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Udarbejde ny Affaldshåndteringsplan, der skal gælde fra 1. januar 2028	<b>2026-2027</b>

## Samlet udbud for indsamling af affald

### Hvad

De nuværende udbud for indsamling af rest- og madaffald samt indsamling af de genanvendelige fraktioner er sat til at udløbe samtidig, så der skal laves et nyt samlet udbud.

### Hvorfor

Det er vigtigt at følge udviklingen i markedet og teknologien, for eksempel i forhold til fx CO<sub>2</sub> reducerende driftsmidler.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Undersøgelse af markedsvilkår forud for udbud af indsamling af rest/mad og genanvendelige fraktioner samlet	<b>2025-2026</b>
Udbud for indsamling af rest/mad og genanvendelige fraktioner samlet	<b>2026</b>

## Indsatsområde 2 – Erhvervsaffald og Byggeaffald

Erhvervsaffald udgør en stor del af affaldet i kommunen, og en lille ændring på dette område kan få stor betydning for affaldsmængderne. Kommunen kan hjælpe virksomhederne med at få fokus på genanvendelse af deres erhvervsaffald, samt vigtigheden af at forebygge affald, herunder reducere brugen af problematiske stoffer, som reducerer genanvendelsesevnen af affaldet.

Byggeaffald handler om hvordan håndteringen af byggeaffald foregår, og ønsket om at se bygninger som en materialebank, som i forbindelse med nedrivning kan frigive nogle af de materialer, som har indgået i byggeriet.

### Initiativer:

- Erhvervsaffald
- Bygge- og anlægsaffald
- Adgang til genbrugspladserne for erhverv

## Erhvervsaffald

### Hvad

Ringkøbing-Skjern Kommune vil hjælpe virksomheder med at få overblik over affaldsregler og muligheder for genanvendelse af mere af deres affald. Vi vil understøtte brugen af cirkulær økonomi og bakke op om projekter med cirkulære og bæredygtige aspekter inden for erhvervsaffald.

### Hvorfor

For at øge genanvendelsen af erhvervsaffald i kommunen og forebygge affald foreslås indførelsen af et særskilt affaldstilsyn, samt deltagelse i netværk og møder med virksomheder i kommunen. Cirkulær økonomi er en måde både at sikre en bedre forvaltning af jordens ressourcer samtidig med, at virksomhederne får nye økonomiske muligheder blandt andet ved at udvikle nye bæredygtige forretningsmodeller.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Løbende møder med lokale erhvervsforeninger og repræsentanter - bedre partnerskab	2023-
Deltage i netværk på tværs af brancher og i specifikke brancher med fokus på cirkulær økonomi	2022-
Udvikle og afprøve affaldstilsyn inden for affaldsområdet	2024
Indhente viden og erfaringer omkring cirkulær økonomi	2023
Udbrede kendskabet til cirkulær økonomi inden for erhvervsområdet	2024
Understøtte og bakke op om projekter om cirkulær økonomi	2025-
Fokus på problemstoffer i modtaget erhvervsaffald og hvordan det undgås, at de spredes i omgivelserne	2023-
Undersøge virksomheders muligheder og begrænsninger for at aflevere genanvendeligt erhvervsaffald – særligt de små mængder	2022-2023
Igangsætte særskilt affaldstilsyn	2025-
Gennemføre en brugerundersøgelse for virksomheder omkring erhvervsaffald, herunder brugen af genbrugspladserne	2023
Årligt verificere data i Affaldsdatasystemet	2023-

## Bygge- og anlægsaffald

### Hvad

Ringkøbing-Skjern Kommune vil gerne have et særligt fokus på byggeaffald, da der både er et potentiale for genanvendelse og genbrug, og samtidig er der pligt til at frasortere de miljøfarlige stoffer.

### Hvorfor

Byggeaffald kan indeholde miljøfarlige stoffer som for eksempel PCB, asbest og blyholdig maling, der ikke kan genanvendes, og vi skal sikre, at disse materialer tages ud og behandles på den korrekte måde.

Det er desuden vigtigt med fokus på nye tilflyttere, da de ofte i forbindelse med flytning renoverer det nye hus, og vi vil gerne sikre, at de har viden om farlige stoffer og kravet om anmeldelse af byggeaffald.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Kampagner til entreprenører om farligt byggeaffald	2023-2025
Særlig kampagne for nye tilflyttere omkring anmeldelsen af byggeaffald og håndtering af affaldet	2023-2024
Fokus på problemstofferne i byggeaffaldet herunder kompetenceudvikling og vidensopbygning	2023-
Arbejde med test af modeller til sortering på byggepladser	2024
Indsamle erfaringer og viden med tilsyn med byggepladser og nedrivninger – udarbejde koncept for tilsyn	2023
Tilsyn med cirka 20 byggepladser og nedrivninger om året	2023-2027
Deltage i netværk på tværs af brancher og i specifikke brancher med fokus på cirkulært byggeri	2022-
Arbejde for yderligere ensretning indenfor byggeaffald med de omkringliggende kommuner	2022-
Krav om selektiv nedrivning af kommunalt byggeri og via puljer	2024-
Vejledning af håndværkere, entreprenører, arkitekter med flere om anmeldelser og sortering samt direkte genbrug	2023-
Obligatorisk kursus for entreprenører, der ønsker at byde på et kommunalt udbud - eventuelt via indsatspuljen	2024-

### Adgang til genbrugspladserne for erhverv

#### Hvad

Ringkøbing-Skjern Kommune vil sikre erhverv gode muligheder for at aflevere sorteret affald på genbrugspladserne og særligt understøtte små og mellemstore virksomheders brug af

genbrugspladserne. Det skal være nemt og overskueligt for virksomhederne at komme af med affald på genbrugspladserne.

Kommunen ønsker yderligere at undersøge betalingen for adgangen til genbrugspladser for erhverv, således at "forurener betaler-princippet" underbygges yderligere.

### Hvorfor

Ved at øge serviceniveauet for virksomhederne på genbrugspladserne og tilbyde mere dialog med virksomhederne håber vi at kunne hjælpe virksomhederne til en bedre affaldshåndtering og -sortering. Samtidig kan vi ved sortering flytte affaldsmængder fra især forbrænding til genanvendelse. Som nystartet virksomhed kan regler og nye ordninger på affaldsområdet opleves som en jungle, og derfor vil vi gerne hjælpe nystartede virksomheder til en god sorteringsoplevelse på genbrugspladserne.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Undersøg mulighederne for at optimere registrering og opkrævning af virksomheders brug af genbrugspladserne	2023
Undersøge og eventuelt udvikle et særligt velkomstbesøg for nystartede virksomheder på genbrugspladsen omkring affaldsløsninger og genbrugspladser i Ringkøbing-Skjern Kommune	2024
Undersøge muligheden for øget information til virksomheder, der kommer ofte på genbrugspladsen	2024
Arbejde for en fælles genbrugspladsordning på tværs af AFLD ejerkommunerne	2023-2024
Undersøge mulighederne for at tilbyde øget vejledning til virksomheder ved aflevering af erhvervsaffald	2024

## Indsatsområde 3 – Husholdningsaffald uden for hjemmet

Husholdningsaffald uden for hjemmet er tvedelt, hvor der er fokus på både

- Affald i det offentlige rum
- Kommunen som virksomhed

Genbrug vil gennem en faciliterende rolle understøtte sorteringen i det offentlige rum i samarbejde med de relevante samarbejdspartnere, blandt andre afdelingerne: Vej og Park, og Kultur, Natur og Fritid.

Genbrug anbefaler, at alle kommunens institutioner og virksomheder bliver omfattet af den kommunale ordning. Det vil bevirke, at affaldshåndtering bliver en integreret del af hverdagen i hele kommunen, og har synergieffekter til kommunikations- og formidlingsindsatserne.

Genbrug vil desuden understøtte kommunens klimainitiativer vedrørende grønne og bæredygtige indkøb.

### Initiativer:

- Øget sortering i det offentlig rum
- Øget sortering ved større arrangementer
- Affaldssortering i kommunen som virksomhed
- Grønne og bæredygtige indkøb

### **Øget sortering i det offentlig rum**

#### **Hvad**

Mere og bedre sortering af affaldet i det offentlige rum skal sikre, at affaldet bliver genanvendt i stedet for at ende som restaffald, der i dag sendes til forbrænding. Vi skal have fokus på de offentlige arealer, der benyttes mest.

#### **Hvorfor**

Vi sorterer derhjemme, i skolerne, på arbejdspladsen og skal selvfølgelig også have mulighed for at sortere i det offentlige rum. Det er vigtigt, at der er sammenhænge mellem det, man oplever derhjemme som borger, og det man oplever i det offentlige rum omkring affaldssortering.

#### **Hvordan og hvornår**

Handlinger	Hvornår
Undersøge erfaringer med affaldssortering i det offentlige rum	<b>2022-2023</b>
Indgå i dialog med Plan, Vej og Park, og Kultur, Natur og Fritid omkring affaldsløsninger i det offentlige rum	<b>2022-</b>
Forsøg med yderligere sorteringsløsninger på udvalgte steder i det offentlige rum	<b>2024-2025</b>
Beslutte hvor der skal opsættes flere sorteringsløsninger	<b>2025</b>
Indføre affaldspiktogrammer på alle offentlige affaldsløsninger	<b>2024-</b>
Igangsætte mere nudging til bedre affaldssortering ved eksisterende områder i samarbejde med Vej og Park, og Kultur, Natur og Fritid	<b>2025-</b>

### **Øget sortering ved større arrangementer**

#### **Hvad**

Ringkøbing-Skjern Kommune vil øge sorteringen ved større arrangementer i kommunen og stille krav ved brugen af kommunale områder, da henkastet affald såsom ølkrus, madservice og lignende er et problem efter større arrangementer. Vi vil desuden undersøge muligheden for at stille krav om pantkrus.

#### **Hvorfor**



Til større arrangementer bliver der ofte smidt affald, og der er økonomiske omkostninger forbundet med oprydningen. Samtidig kan der også være negative miljømæssige konsekvenser af, at affaldet smides.

Derfor er det vigtigt at kigge på, hvordan vi kan mindske mængderne af henkastet affald efter større arrangementer, og hjælpe arrangørerne med, hvordan de kan sortere deres affald.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Undersøge erfaringer fra andre kommuner i forhold til sortering ved større arrangementer	2023-2024
Indarbejde krav til sortering ved lån af materiel til affaldshåndtering ved offentlige arrangementer	2024
Indarbejde krav til sortering når man lejer kommunale pladser og huse	2025
Undersøge muligheder for at stille krav om pantkrus til større arrangementer på kommunal grund	2024-
Dialog med arrangører til private større arrangementer om affaldssortering	2024-2025

### Affaldssortering i kommunen som virksomhed

#### Hvad

I dag sorteres der meget forskelligt på alle kommunens institutioner og virksomheder. Nogen steder sorteres der slet ikke, mens andre steder har investeret i opdeling i nogle få fraktioner. Ved at alle kommunale virksomheder og institutioner bliver omfattet af den kommunale ordning opnås ens sortering på tværs af kommunen og gør borgernes indgang til sortering lettere og deres ændring af vaner smidig.

#### Hvorfor

Ens sortering i både skole, hjem og for mange på arbejdspladsen, gør tilpasningen hurtigere og nemmere. Ved at ensrette sorteringen på alle skoler med den, der foregår i hjemmet, bliver børns tilvænning lettere, og de kan potentielt fungere som ambassadører for mere og bedre genanvendelse. Der vil også være en positiv synergi til den foreslåede implementering af en affaldsskole.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Kommunale virksomheder og institutioner bliver omfattet af den kommunale ordning	2023

### Grønne og bæredygtige indkøb

#### Hvad

Genbrug vil understøtte kommunens klimaambition ved at arbejde med grønne og bæredygtige indkøb.

### Hvorfor

Understøtte kommunens ambition om at være fossilfri i 2040.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Udarbejde en bæredygtig og cirkulær udbudspolitik	<b>2023-2024</b>
Ledelsespåvirkning/kompetenceudvikling af indkøberne i yderste led, herunder reducere affald, bæredygtigt indkøb, muligheden for ugentlige leverancer frem for daglige, samt muligheden for at købe genbrugsmøbler og mere økologi	<b>2023-</b>
Samarbejde om udviklingen af et online katalog over kommunens ledige møbler	<b>2023</b>

## Indsatsområde 4 – Kommunikation og formidling

Kommunikation og formidling handler i stor grad om hvordan, kommunen kan informere borgere og virksomheder om affaldsområdet. Ved at tænke hele kommunens affaldssortering sammen, skabes der synergi til andre indsatser, for eksempel gennem ensartet affaldssortering på skoler og institutioner, bliver sortering et naturligt adfærdsmønster, som børnene kan tage med hjem.

Genbrug vil gennem en affaldsskole skabe grobund for, at børn og unges bevidsthed om affald og ressourcer øges. Alderssvarende aktiviteter skal skabe forståelse for de udfordringer, som affald skaber.

Genbrug vil arbejde dynamisk og databaseret med kommunens kommunikationsplan på området. Affaldsanalyser skal for eksempel bruges til at undersøge kvaliteten af udsorteringen og dermed bidrage til hvor der skal være øget informationsfokus.

Initiativer:

- Affaldsskole
- Årshjul for kommunikation

### Affaldsskole

#### Hvad

Ringkøbing-Skjern Kommune vil videreudvikle vores service, tilbud og formidling til skolerne. Det skal ske gennem en affaldsskole, som skal udarbejde undervisningsmateriale og forestå temadage for kommunens skolebørn. På sigt skal affaldsskolen også udarbejde affaldsinformation til ungdomsuddannelserne.

#### Hvorfor

For at øge børn og unges bevidsthed om affald og ressourcer igangsættes affaldsskolen. Her vil der blive lavet alderssvarende aktiviteter, som skal hjælpe med forståelse for de udfordringer, som affald skaber, samt hvilke løsninger der findes. Affaldsskolen vil complimentere den kommende sortering,

der skal ske i hele kommunen. Denne synergi vil gøre affaldssortering en naturlig del af hverdagen og give en dybere forståelse for området.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Udvikling af affaldsskolen – afklare koncept og rammerne, inklusiv eventuelle lokationer/faciliteter	2023
Undersøge erfaringer med affaldsskoler i andre kommuner	2023
Undersøge muligheden for samarbejde med øvrige afdelinger i kommunen om formidling	2023
Udarbejde alderssvarende forløb til indskoling, mellembygning og overbygning, med forskelligt fokus. For eksempel madaffald, plastik og genbrug	2023-2024
Undersøge mulighederne for at forankre de udviklede affaldsforløb i folkeskolerne	2023-2024
Udvikle informationsmateriale om sortering af byggeaffald og cirkulær økonomi rettet mod de tekniske skoler	2025
Undersøge muligheden for at tilbyde oplæg og deltagelse i emner på skoler, institutioner og ungdomsuddannelse	2024-

### Årshjul for kommunikation

#### Hvad

Ringkøbing-Skjern Kommune skal være mere synlige og gøre mere opmærksom på de gode historier og resultater. Derudover vil vi hjælpe borgerne gennem kampagner og oplæg. Dette gøres via en blanding af fysiske udstillinger, brug af sociale medier, artikler og så videre.

#### Hvorfor

Kampagner, information og kommunikation, der oplyser og motiverer borgere til affaldssortering, er vigtige. Det kan være formidlingskampagner der giver gode råd, information, inspiration og lignende.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Udarbejde en årlig kommunikationsplan – sæsonspecifikke kommunikationskampagner	2023
Kampagne rettet mod direkte genbrug og forebyggelse af affald i forbindelse med genbrugsområder på genbrugspladserne	2024-2026
Tilbyde affaldsoplæg og deltagelse ved arrangementer – offentlige og private	2023-
Udvikle datagrundlag for kommunikationskampagner	2023

Udarbejde fortællinger om vejen fra affald til ressource	2022-2024
--	-----------

## Indsatsområde 5 – Genbrugspladserne ind i fremtiden

Genbrugspladserne spiller en stor rolle i fremtiden, når vi skal genbruge mere affald.

Folketinget har besluttet, at der fremover stilles krav til at alle genbrugspladser skal have et genbrugsområde. Der skal derfor udarbejdes en strategi for indretning af genbrugsområde på alle pladser. Genbrugspladsernes placering og størrelse skal også genovervejes i lyset af den øgede husstandsindsamling. Serviceniveauet på pladserne skal fortsat øges, således at det er nemmere at komme af med det sorterede affald. Det skal undersøge hvilke pladser der skal udleveres kompost på, således at haveaffaldet kan indgå i et lokalt cirkulært kredsløb, hvor borgere kan afhente kompost fra det haveaffald, der bliver indsamlet.

Kommunen lægger desuden op til, at der skal udarbejdes en strategi for håndteringen af genbrugsbyggematerialer, så der sikres miljømæssigt sikkert genbrug.

Initiativer:

- Strategi for indretning af genbrugsområde på alle pladser
- Udformning af genbrugspladserne
- Service på genbrugspladserne
- Udlevering af kompost
- Strategi for genbrugsbyggematerialer

### Strategi for indretning af genbrugsområde på alle pladser

#### Hvad

Udarbejdelse af strategi for indretning af genbrugsområde på alle pladser.

#### Hvorfor

Når vi genbruger materialer i stedet for at købe nye produkter, så spares der råstoffer og energi til fremstilling. Med mere direkte genbrug vil vi derfor reducere CO<sub>2</sub> udledningen og samtidig mindske mængden af affald. For eksempel kan vi få mere direkte genbrug ved at indgå i partnerskaber med reparationsværksteder og socialøkonomiske virksomheder, som kan vejlede og lære borgerne at reparere tingene fremfor, at de bortskaffes.

#### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Inspirationsture til andre kommuner	2022-2023
Udarbejde strategi for genbrugsområder for alle kommunens genbrugspladser	2023

### Udformning af genbrugspladserne

#### Hvad

I lyset af handlingsplan for cirkulær økonomi, herunder implementeringen af den nye husstandsindsamling af genanvendelige materialer, er det nødvendigt at revurdere behovet og funktionen af kommunens genbrugspladser.

### Hvorfor

Med implementeringen af den nye henteordning bliver behovet for de små pladser reduceret. Meget af det, der i dag afleveres på de små pladser, vil i fremtiden blive hentet ved borgerne.

De mange pladser kræver mange ressourcer at sikre og vedligeholde, og med den forventede nedgang af de i forvejen små mængder, vil ressourcerne være bedre givet ud på et reduceret antal pladser, hvor en moderne og sikker indretning vil bringe positive effekter.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Revurdere antallet af genbrugspladser i kommunen	<b>2023</b>
Undersøge muligheden for at flytte genbrugspladsen i Hvide Sande til en anden lokation i Hvide Sande	<b>2024-2025</b>
Undersøge muligheden for at udvide eller flytte pladsen i Bork til et andet sted i Bork	<b>2023-2024</b>
Sikre at de samme fraktioner kan afleveres på alle pladser	<b>2023-2024</b>

### Service på genbrugspladserne

#### Hvad

For at opnå mere og bedre genanvendelse ønsker Genbrug at yde endnu bedre vejledning på genbrugspladserne, således at mindre affald ender i småt brændbart- eller deponicontaineren.

#### Hvorfor

Fejlsorteringer skaber problemer, og selv få genstande kan betyde re-klassificering af en hel container. Det går ud over genanvendelsen.

#### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Videreudvikling af sorterings-appen	<b>2022-</b>
Forbedre sorteringen på genbrugspladserne gennem kontinuerlig uddannelse og vejledning	<b>2022-</b>
Arbejde med fysiske og tekniske tiltag, der kan lette sorteringen på genbrugspladserne, samt øge mængden til genbrug	<b>2022-</b>

### Udlevering af kompost

#### Hvad

Det skal undersøge hvilke pladser der skal udleveres kompost på.

### Hvorfor

Haveaffaldet indgår i et bæredygtigt og cirkulært kredsløb, hvor de nyttige ressourcer bliver anvendt til andre processer, Ringkøbing-Skjern Kommune vil gerne tilbyde borgerne mulighed for at afhente restproduktet, i form af kompost, fra det haveaffald, der bliver indsamlet.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Danne overblik over udfordringer på genbrugspladserne i forhold til udlevering af kompost.	<b>2022</b>
Implementere ordning for udlevering af kompost til kommunens borgere på de store genbrugspladser og grenpladser	<b>2023</b>

### Strategi for genbrugsbyggematerialer

#### Hvad

Der skal undersøges hvordan, kommunen kan håndtere byggematerialer til genbrug, således at det sikres, at det kun er rene materialer, der bliver givet videre.

#### Hvorfor

Byggeaffald udgør en større procentdel af kommunens affald. Der findes mange potentialer i byggeaffald, som kan genbruges med økonomisk gevinst i andre sammenhænge. Det er samtidig vigtigt at have fokus på direkte genbrug og dermed affaldsminimering ved at genbruge vinduer, døre med videre.

Derfor kan et genbrugsbyggemarked hjælpe med at få genbrugt flere materialer, som ellers var blevet til affald. For hvert produkt, der genbruges, spares klimaet for den energi, der skal bruges til at fremstille nye produkter og til at behandle det aflagte produkt.

### Hvordan og hvornår

Handlinger	Hvornår
Udvikle en samlet strategi for genbrug af byggematerialer fra kommunens genbrugspladser	<b>2023</b>
Undersøge håndteringen af problemstoffer i byggematerialer, som gives videre	<b>2023</b>

### Vurdering af om planen er i overensstemmelse med affaldshierarkiet

Med de indsatsområder og dertilhørende initiativer Ringkøbing-Skjern Kommune har planlagt gennemført i den kommende planperiode, vurderes det, at Ringkøbing-Skjern Kommune bidrager til de nationale målsætninger om øget genanvendelse. Herudover vil den kommende husstandsindsamling, der forventes udrullet i udgangen af 2022, opfylde de nationale krav, der stilles for den fremtidige husstandsnære indsamling af de 10 affaldsfraktioner.

Affaldsplan 2022-2034 og den generelle affaldshåndtering i Ringkøbing-Skjern Kommune er ligeledes i overensstemmelse med affaldshierarkiet. Kommunen har taget afsæt i den cirkulære tankegang, regeringen beskriver i Handlingsplan for cirkulær økonomi, og det er heraf Kommunens klare vurdering, at initiativerne beskrevet i Affaldsplan 2022-2034 vil understøtte øget genbrug, mere genanvendelse samtidig med at affald til forbrænding og deponi mindskes.

### **Sådan arbejder vi med affaldsplanen**

#### **Beskrivelse af AFLD-samarbejdet og implementeringsarbejdet af initiativerne beskrevet i affaldsplanen**

Vi vil i Ringkøbing-Skjern Kommune fortsat gøre brug af samarbejdet med de kommuner, der er en del af det fælleskommunale affaldsselskab AFLD. Her samarbejdes og spares om emner, der berører samtlige kommuner. Det vil i den kommende planperiode blandt andet udgøre løsninger til den kommende husstandsindsamling, samt løbende kommunikation til både borgere og erhverv.

Indsatsområderne, og de initiativer der er tilknyttet disse, udgør dog i højere grad lokale forhold, som kun er gældende for Ringkøbing-Skjern Kommune. Til disse ønsker vi at gøre brug af borgere og lokale erhvervsdrivende til sparring og eventuelt tættere samarbejde.

Affaldsplanen er ligeledes et styrings- og planlægningsværktøj, som skal understøtte, at vi når i mål med de planlagte initiativer og handlinger.

### **Økonomi**

#### **Affaldsplanens økonomiske konsekvenser**

De estimerede omkostninger for hvert initiativ er angivet i tabellen nedenfor, alle omkostninger er angivet i 2022 priser.

Med godkendelse af initiativer i denne plan forventes det, at affaldsomkostninger for husholdninger vil kunne fastholdes på nuværende niveau, bortset fra implementeringen af den nye henteordning. Hertil kommer eventuelle gebyrfald eller -stigninger som følge af almindelig drift og almindelige løn- og prisfremskrivninger.

## Affaldshåndteringsplan

Initiativ	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
<b>Ny henteordning</b>	51.500.000,00 kr.	21.300.000,00 kr.	21.300.000,00 kr.	21.300.000,00 kr.	21.300.000,00 kr.	21.300.000,00 kr.
<b>Strategi for reel genanvendelse</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Affaldshåndteringsplan 2028</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Samlet udbud for indsamling af affald</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Erhvervsaffald</b>	90.000,00 kr.	235.000,00 kr.	235.000,00 kr.	235.000,00 kr.	460.000,00 kr.	260.000,00 kr.
<b>Bygge- og anlægsaffald</b>	90.000,00 kr.	195.000,00 kr.	365.000,00 kr.	245.000,00 kr.	170.000,00 kr.	170.000,00 kr.
<b>Adgang til genbrugspladserne</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Øget sortering i det offentlige rum</b>	120.000,00 kr.	120.000,00 kr.	70.000,00 kr.	70.000,00 kr.	70.000,00 kr.	70.000,00 kr.
<b>Øget sortering ved større arrangementer</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Affaldssortering i kommunen som virksomhed</b>	275.000,00 kr.	20.000,00 kr.	20.000,00 kr.	20.000,00 kr.	20.000,00 kr.	20.000,00 kr.
<b>Grønne og bæredygtige indkøb</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Affaldsskole</b>	10.000,00 kr.	395.000,00 kr.	325.000,00 kr.	490.000,00 kr.	300.000,00 kr.	120.000,00 kr.
<b>Årshjul for kommunikation</b>	205.000,00 kr.	440.000,00 kr.	240.000,00 kr.	310.000,00 kr.	315.000,00 kr.	340.000,00 kr.
<b>Strategi for indretning af genbrugsområde på alle pladser</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Udformning af genbrugspladserne</b>	- 1.000.000,00 kr.	- 1.000.000,00 kr.	- 1.000.000,00 kr.	- 1.000.000,00 kr.	- 1.000.000,00 kr.	- 1.000.000,00 kr.
<b>Service på genbrugspladserne</b>	200.000,00 kr.	50.000,00 kr.	- 500.000,00 kr.	- 500.000,00 kr.	- 500.000,00 kr.	- 500.000,00 kr.
<b>Udlevering af kompost</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Strategi for genbrugsbyggermaterialer</b>	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
<b>Totalt</b>	51.490.000,00 kr.	21.755.000,00 kr.	21.055.000,00 kr.	21.170.000,00 kr.	21.135.000,00 kr.	20.780.000,00 kr.
<b>Ændring uden henteordningen</b>	- 10.000,00 kr.	455.000,00 kr.	- 245.000,00 kr.	- 130.000,00 kr.	- 165.000,00 kr.	- 520.000,00 kr.

Tabel 5: Økonomisk overblik



## Bilag 1: Affald produceret i Ringkøbing-Skjern Kommune i tons for 2021, fordelt på affaldsfraktion og behandlingstype.

Affaldsfraktion	01 Genanvendelse (herunder forbehandling)	02 Forbrænding (herunder forbehandling)	03 Deponering (herunder forbehandling)	04 Særlig behandling (herunder forbehandling)	07 Afgiftsfritaget forbrænding (herunder forbehandling)	10 Forberedelse med henblik på genbrug (herunder forbehandling)	11 Anden endelig materialenyttiggør
E01 Dagrenovationslignende affald		664,285					
E02 Madaffald	956,862						
E03 Forbrændingseget	1378,69	12226,167		54,2	4798,7		
E04 Deponeringseget	3,195		373,518				
E05 Papir inkl. aviser	996,838						
E06 Pap	357,679						
E07 Glas	39,462	36,44					
E08 Plast	323,812	22,62					
E09 Emballage papir	0,119						
E10 Emballage pap	3745,41						
E11 Emballage glas	46,955						
E12 Emballage metal	3,58						
E13 Emballage plast	540,619	6,86				2,394	
E14 PVC	58,73		0,76				
E15 Træ	3534,6	497,106					
E16 Imprægneret træ		450,53					
E17 Haveaffald	101,98	1622,88					
E19 Jern og metal	15789,687						
E20 Uforurenet jord	321,982		136,27				
E21 Forurenet jord	5186,59		31,57	32,98			557,15
E24 Bygge- og anlægsaffald	1027,8	160	1558,24	1,75			
E24 Bygge- og anlægsaffald	1103,28	2313,2	1270,85	2,48			11,155
E25 Sten						0,053	
E29 Farligt affald	964,071	261,706		772,714			13,388
E30 Gips	6249,56		86,57				
E31 Øvrigt affald	822,914			68,296			19352
E33 Dæk	494,053		5,742				
E34 Asfalt	1268,54						
E35 Restprodukter fra forbrænding	319,22						
E36 Blandet emballage	73,61						
E37 Slam	9709,22	29,98	2,6				

## Affaldshåndteringsplan

E38 Organisk affald, som ikke er omfattet af de øvrige	7694,26						917,03
E40 Lyskilder	1,335						
E42 Stort udstyr (weee)	118,23						
E44 Småt udstyr (weee)	51,658						
E45 Skærme, monitorer og udstyr med skærme >100 cm2	0,81						
E46 Småt it- og teleudstyr (ingen ydre dimension på mere end 50 cm)	0,016						
E47 Blandet elektronik	24,329			0,175			
E48 Bærbare batterier	34,072						
E49 Industriebatterier		0,025					
E50 Bilbatterier	88,435			2,986			
H01 Dagrenovation		7027,69					
H02 Madaffald	5705,685						
H03 Forbrændingseget		5251,012					
H04 Deponeringseget			793,06				
H05 Papir inkl. aviser	1159,619						
H06 Pap	3,88						
H07 Glas		596,68					
H08 Plast	107,7						
H10 Emballage pap	1127,736						
H11 Emballage glas	1759,504						
H12 Emballage metal	226,33						
H13 Emballage plast	841,619						
H14 PVC	182,16						
H15 Træ	2566,68						
H16 Imprægneret træ		2235,84					
H17 Haveaffald	10628,7	92,74					
H19 Jern og metal	2074,18						
H20 Uforurenet jord	20,825						
H21 Forurenet jord	2186,66						
H24 Bygge- og anlægsaffald			41,65				
H24 Bygge- og anlægsaffald	6998,7	2,16	381,75				
H26 Farligt affald	28,537						
H26 Farligt affald	15,635			180,401			
H28 Gips	276,54		17,78				
H29 Øvrigt affald	58,58			2,47			
H31 Dæk	32,735						
H36 Blandet emballage	0,82						

## Affaldshåndteringsplan

---

H39 Tekstiler	2,598	1,252				7,87	
H47 Blandet elektronik	11,834						
H48 Bærbare batterier	25,826			0,556			
H50 Bilbatterier	39,419			35,106			